

De Wolden

Verkiezingsprogramma CDA De Wolden
2018 – 2022

Wat je kiest doet er toe

Versie ALV 1 november 2017.
Datum: 1 november 2017
Auteur Commissie verkiezingsprogramma CDA De Wolden bestaande uit Karin Brouwer, Bart van Dekken, Willem Rumph, Johan Schreur, Anne Steenstra, Dik Zantingh.

INHOUDSOPGAVE

1. Voorwoord	3
2. Wat je kiest doet er toe.....	4
3. Leefbaarheid, een duurzame samenleving	5
4. Economie en werk.....	9
5. Sociaal beleid en onderwijs.....	11
6. Dienstverlening	14
7. Financiën	15
8. Slotwoord	16

1. Voorwoord

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van het CDA De Wolden, hiermee geeft het CDA aan wat zij belangrijk vindt voor de komende vier jaar. Alles opgeschreven vanuit de uitgangspunten en de identiteit van het CDA. In hoofdstuk 2 “Wat je kiest doet er toe” leest u hier meer over.

Alhoewel de crisis (ten dele) achter de rug is en de werkloosheid daalt, zijn er nog veel onzekerheden. Op wereldniveau oorlog, hongersnood en terrorisme, Europa kraakt en is aan modernisering toe en landelijk zijn de thema's als: zorg, ouderen, werk en immigratie belangrijk. Deze onzekerheden kunnen gemakkelijk leiden tot afname van solidariteit. Het CDA gaat hier niet in mee maar wil juist de onderlinge verbondenheid versterken. “Wie geraakt is door het lot van de ander kan niet anders dan in beweging komen”.

“Wat je kiest doet er toe.” Bij het CDA staat de gemeenschap centraal. In ons programma leest u hoe wij de komende vier jaar aan de slag gaan met thema's zoals: leefbaarheid, duurzaamheid, werk, onderwijs en een sociaal beleid.

En dan tot slot, met dit programma “Wat je kiest doet er toe” geven wij richting aan de thema's die in onze mooie gemeente spelen. Mogen wij op uw stem rekenen?

Herman Boschman
Voorzitter CDA De Wolden

2. Wat je kiest doet er toe

Het CDA is een open christendemocratische volkspartij. Bij ons staat de gemeenschap centraal. De betrokkenheid van mensen bij hun dorp, hun familie, hun gezin, hun werk, hun school, hun wijk, hun kerk, hun bedrijf of hun sportvereniging. Dat is het ware draagvlak voor het leven in een stad of dorp. Wij gaan uit van een christendemocratische visie op mens en maatschappij. Dat betekent dat mensen vooral tot persoonlijke groei komen door verantwoordelijkheid voor elkaar te nemen.

Het CDA is een open volkspartij, geworteld in alle lagen van de samenleving.

Daarom biedt het CDA ook in onze gemeente plaats aan veel verschillende mensen. Het zijn allemaal mensen die vanuit hun eigen bijzondere overtuiging aan politiek doen. En daarnaast hun bedrijf runnen, voor de klas staan of ergens vrijwilliger zijn. We zijn een partij waar iedereen bij hoort.

Voor ons begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. De overheid geeft alle mensen en organisaties het vertrouwen dat ze doen wat ze kunnen doen. De burger gunt de overheid de ruimte om te doen wat ze moet doen. Vertrouwen staat centraal. We willen geen harde cultuur van controleren en afrekenen.

Het CDA staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van de menselijke waardigheid. De overheid is er om samen leven mogelijk te maken. De overheid is betrouwbaar, stelt grenzen en bestrijdt onrecht.

We zetten in op betrokken inwoners om de onderlinge verbondenheid te versterken. Wie geraakt is door het lot van de ander kan niet anders dan in beweging komen. In de hulp van de overheid moet de menselijke maat weer zichtbaar en voelbaar worden gemaakt.

Vanuit het besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd. We beschermen wat van waarde is. Om een betere samenleving achter te laten aan onze kinderen en kleinkinderen, zijn ook ondernemerschap en innovatie nodig.

Wij zien families als het fundament voor onze samenleving, waar mensen voor elkaar zorgen en verantwoordelijkheid nemen. Bijna iedereen groeit op in een gezin en binnen een familie. De familie speelt een grote rol bij het overdragen van de normen en waarden van onze cultuur. Dat vinden wij belangrijk.

De periode 2014 – 2018 zat het CDA in de oppositie, maar had vanuit deze positie steeds aandacht voor de zaken, die betrekking hadden op onze inwoners. Het CDA heeft de collegevoorstellen altijd positief benaderd en voor de plannen gestemd, wanneer deze overeen kwamen met onze uitgangspunten.

Het CDA gaat graag het gesprek aan met de inwoners van De Wolden om te horen wat goed gaat, en wat beter kan. De CDA-fractie houdt daarom 6 keer per jaar een inlooppuur, waar iedereen welkom is. Daarnaast heeft het CDA De Wolden een eigen website (www.cdadewolden.nl), verzendt 4 tot 6 keer per jaar een nieuwsbrief en is actief op de sociale media (www.twitter.com/cdadewolden, www.facebook.com/cdadewolden).

Waarom CDA stemmen? Omdat wij als geen ander begrijpen wat er nodig is om waardevol samen te leven in ons mooie land. Het CDA is een brede volkspartij die zich richt op de gehele Nederlandse samenleving. Een veilig land begint bij inwoners, die hun regels kennen, stellen en handhaven en zo invulling geven aan normen en waarden.

3. Leefbaarheid, een duurzame samenleving

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een breed begrip, maar het komt er in het kort op neer dat in een duurzame wereld mens (people), milieu (planet) en economie (profit) met elkaar in evenwicht zijn, zodat we een leefbare wereld voor de generaties na ons achterlaten.

Het CDA maakt zich sterk voor duurzaamheid en vindt dat dit van toepassing is op al het beleid van de gemeente. Zoals bij de aanleg van wandel- en fietspaden, bij het onderhoud van wegen, maar ook bij verbouw/nieuwbouwplannen. Ook zet het CDA in op duurzame energie.

Afval is grondstof

Een stap op weg naar een duurzame toekomst is de groei naar een circulaire economie waarbij uiteindelijk alle producten na gebruik hergebruikt worden. Afval wordt een grondstof met een nieuwe bestemming.

Het moet de inwoners makkelijk gemaakt worden om hun afval te scheiden en het gescheiden afval in te leveren. Daarbij willen we de kosten van de inzameling voor de inwoners zo laag mogelijk houden.

- **Milieustraat**
De milieustraat is in 2017 uitgebreid en gemoderniseerd. Doordat de milieustraat niet centraal in de gemeente ligt, wil het CDA de mogelijkheden onderzoeken of de afvaldepots van de buurgemeenten Westerveld en Meppel door onze inwoners gebruikt kunnen worden. Daarnaast wil het CDA ruimere openingstijden.
- **Ophalen huisvuil**
De extra inzamelrondes voor het ophalen van het Groente-, Fruit- en Tuinafval worden door de inwoners gewaardeerd en moeten voortgezet worden. Met de afvalwijzer-app kunnen inwoners meldingen ontvangen op hun mobiele apparatuur over welk afval in welke container mag en wanneer welke container wordt geleegd.

Energie

Het CDA zet in op energiebesparing en op de opwekking van duurzame energie. Wij verwelkomen lokale initiatieven voor duurzame energie op voorwaarde dat de omwonenden daar zelf profijt van hebben, bijvoorbeeld door een lagere energierekening of een jaarlijkse investering in de lokale gemeenschap. De gemeente heeft hierbij een voorbeeldfunctie. Zo willen we dat de gemeentelijke organisatie het voortouw neemt in duurzaamheid en snel voortgang maakt om zelf energieneutraal te worden. Het CDA pleit al heel lang voor onder andere het vergroenen van haar wagenpark, zonnepanelen op daken van gemeentelijke gebouwen en elektrische laadpalen bij deze gebouwen. Daar wil het CDA ook gebouwen van instellingen of voorzieningen bij betrekken die op één of andere manier met de gemeente zijn verbonden of een voortrekkersrol op duurzaamheid kunnen vervullen. Hierbij valt te denken aan scholen en sportvoorzieningen. Juist met deze gebouwen is ook door middel van besparing, zoals door isolatie of slimme systemen nog veel winst te halen

Energiebesparing wordt mogelijk gemaakt door het inzetten van een energie-adviseur. Hij geeft advies dat geheel is afgestemd op de persoonlijke wensen en mogelijkheden. Het advies is niet gratis maar wel zijn geld dubbel en dwars waard.

De ambitie van de gemeente is dat in 2040 alle woningen energieneutraal zijn. Het CDA omarmt deze ambitie en is daarnaast voorstander om een woningbouwproject te starten met nul op de meter woningen. De initiatieven van de dorpen, zoals in Ansen, Koekangerveld, Ruinen, Ruinerwold en De Wijk moeten voldoende ondersteund worden door het inzetten van een proactieve energie-adviseur.

Daarnaast wil het CDA stimuleren dat ook de andere dorpen en kernen in de gemeente aan de slag gaan om energieneutraal te worden.

Het CDA is een tegenstander van grote zonnepanelen, die niet landschappelijk in te passen zijn en waarvoor landbouwgrond aan het areaal wordt onttrokken. Beter is het om zonnepanelen te leggen op de daken van agrarische gebouwen en op die van bedrijfspanden op industrieterreinen. Met de asbestsanering kan hier rekening mee worden gehouden. Wij staan kleine windmolens (tot maximaal 15 m) en windturbines toe en houden rekening met de landschappelijke waarden daarbij.

Fiets- en wandelpaden

Het CDA is een voorstander van duurzaam investeren in wandel- en fietspaden. Soms kun je beter voor een iets duurder variant kiezen, waardoor je in de toekomst minder onderhoud hebt. Een voorbeeld is de aanleg van een recreatief fietspad (schelpenpad). Zodra er een paard over gaat is het pad vernield. Een betonnen fietspad was dan beter geweest. Voorbeelden zijn het Kloosterpad in Ruinen en het recreatieve fietspad Koekangerveld-Marterhaar. Bewonersinitiatieven, die de aanleg van fietspaden mogelijk maken, moeten vooraf duidelijke afspraken maken met de gemeente wie verantwoordelijk is voor het onderhoud.

Het CDA vindt dat bermen bij fiets- en wandelpaden goed onderhouden moeten worden. Geen lang overhangend gras meer en geen laag overhangende takken.

De aanleg van fietspaden gebeurt volgens de prioritering in het fietsplan. Daarnaast wil het CDA de mogelijkheden onderzoeken van een recreatief fiets/wandelpad van Nijstad naar de Hoogeveenseweg. Wandel- en fietspaden moeten op elkaar aansluiten en routes moeten meer door de kernen van dorpen gaan. Het CDA wil dat de Wolden koploper wordt in Drenthe op het gebied van recreatieve paden voor de wandelaar, de fietser en de ruiters/amazone!

Landbouw, natuur en landschap

In de landbouw is een schaalvergroting zichtbaar. Het CDA vindt dat geen probleem, zolang het past binnen regelgeving, en het landschappelijk karakter intact blijft. Hiervoor is het Landschappelijk OntwikkelingsKader (LOK) ontwikkeld. Landelijke regelgeving biedt voldoende kaders voor schaalvergroting en dierwelzijn in de landbouw, daarin kan de gemeente volgen. Verder is goede inpassing in het landschap en bereikbaarheid van belang. Bij overwegingen bij de ruimtelijke ordening behoren de agrarische belangen steeds zwaar te wegen.

Het CDA wil graag bedrijvigheid houden, daar waar landbouwbedrijven verdwijnen. De gemeente is ruimhartig met de voorwaarden die ze daarbij hanteert. Het hoofdgebouw en de bijgebouwen kunnen voor nieuwe bedrijvigheid benut worden (VAB beleid: Vrijkomende Agrarische Bedrijfsgebouwen).

De natuur om ons heen draagt bij aan een fijne en gezonde leefomgeving voor bewoners en bezoekers van gemeente De Wolden. Daar waar de natuur kwetsbaar is, zal zij moeten worden ondersteund en/of beschermd. Met de bijen (de wilde bij, hommelen en honingbij) gaat het bijvoorbeeld slecht. Het inzaaien van wegbermen of braakliggende stukjes grond met bloemrijke planten kunnen een belangrijke rol spelen in de verbetering van hun leefomstandigheden. De gemeente dient een actief beleid hierin te voeren en kan als bermbeheerder het voorbeeld geven en lokale initiatieven ondersteunen.

Met soortgelijke initiatieven wil het CDA zorg dragen voor beheren, herstellen en beschermen van datgene wat we willen doorgeven aan de generaties na ons.

Natuurgebieden moeten goed ontsloten zijn, zodanig dat recreatief gebruik mogelijk is.

Het buitengebied is een samenspel van agrarische activiteiten en natuur. Samen vormen zij het landschap. Het CDA vindt de landschappelijke diversiteit, het natuurschoon, fraaie doorzichten en de karakteristieke gebouwen belangrijk. Het landschap is een van de grootste kwaliteiten van onze gemeente. Onze ambitie is het landschap mooi te houden en nog aantrekkelijker te maken. Dat vraagt om evenwichtige omgang tussen de verschillende spelers in dat veld.

Nieuwe omgevingswet

Er komt een nieuwe omgevingswet, die de regelgeving rond ruimtelijke ordening en leefomgeving flink moet vereenvoudigen. De komst van de Omgevingswet betekent dat er veel verandert. De wet bundelt bijvoorbeeld 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Uitgangspunten van de nieuwe Omgevingswet zijn dat plannen beter op elkaar afgestemd zijn en dat duurzame projecten gestimuleerd worden.

De nieuwe wet biedt meer ruimte voor particuliere ideeën. Dit komt doordat er meer algemene regels gelden, in plaats van gedetailleerde vergunningen. Het doel staat voorop en niet het middel om er te komen. Het CDA vindt dat de houding bij het beoordelen van plannen 'ja mits' moet zijn in plaats van 'nee tenzij'. Zo ontstaat ruimte voor bijvoorbeeld bedrijven en organisaties om met ideeën te komen. De inzet van het CDA is om algemene regels op te stellen en om vast te leggen wat we niet willen.

Verkeer/ Wegen/infrastructuur/mobiliteit

Een goede infrastructuur is nodig voor de bereikbaarheid, veiligheid, werkgelegenheid en leefbaarheid in de regio. Wegen moeten Duurzaam Veilig worden ingericht. Binnen Duurzaam Veilig Verkeer draait het om het voorkomen van ongelukken oftewel preventie. Voor het CDA is het van belang dat de N375 en de daarbij behorende oversteken/kruisingen op deze manier worden ingericht. Dit geldt ook voor de oversteek over de N377 bij Drogtteropslagen. Daarnaast willen wij onderzoeken in hoeverre een verbreding van de N48 bij kan dragen aan de bereikbaarheid, veiligheid, werkgelegenheid en leefbaarheid in de gemeente.

Wegen moeten van voldoende kwaliteit zijn. Achterstallig onderhoud moet worden aangepakt. Uitstel van onderhoud leidt tot een slecht wegdek, tot verkeersonveilige situaties en hoge kosten in de toekomst. Kapot gereden bermen moeten worden hersteld met bermverhardingen, of andere oplossingen.

Vluchtelingen

Als CDA vinden wij dat je hulp moet bieden aan mensen die hulp nodig hebben. Dus ook bij opvang van vluchtelingen en asielzoekers. Niet ten koste van alles; er is ook een verantwoordelijkheid naar de eigen inwoners. Maar wanneer aan eisen van redelijkheid en billijkheid wordt voldaan, hebben wij hierin naar onze mening een taak. Daarnaast is integratie van vluchtelingen belangrijk. Bij het huisvesten van vluchtelingen is er altijd overleg met buurt of wijk.

Woningen voor starters en senioren

In bijna alle grote kernen zijn seniorenappartementen beschikbaar, behalve in Ruinerwold. Het CDA vindt dat ook in deze kern actief hierop moet worden ingezet. Als het aan het CDA ligt komt er meer woonruimte voor jongeren, starters en senioren. Het CDA maakt zich sterk voor de inzet van een starterslening en het bouwen van starterswoningen. Het splitsen van te grote kavels in kleinere kavels is een goede mogelijkheid om starters kansen te geven.

Daarnaast wil het CDA meer kleine woningen met redelijke huur- of koopprijzen speciaal gericht op huishoudens voor alleenstaanden of twee personen. Het inzetten van de zogenaamde tiny houses biedt mogelijkheden. Een tiny house is een volledig uitgeruste woning met een oppervlakte dat niet groter is dan 28 m². Een tiny house is op duurzame wijze gebouwd en is bedoeld om het hele jaar door bewoond te worden.

Daarnaast kan de gemeente faciliterend optreden om leegstaande winkelpanden om te bouwen tot woningen voor een of twee personen.

Woningen moeten betaalbaar zijn, anders vertrekken jongeren, starters naar omliggende gemeenten waar wel goedkope woningen verkrijgbaar zijn. Starterswoningen zijn volgens het CDA woningen in de prijsklasse van € 100.000 - € 140.000.

De ambitie van de gemeente is dat in 2040 alle woningen energieneutraal zijn. Het CDA omarmt deze ambitie en is daarnaast voorstander om een woningbouwproject te starten met nul op de meter woningen.

Meergeneratie percelen (kangoeroe woningen)

Meergeneratie percelen zijn woonbestemmingen, die op één locatie huisvesting bieden aan meerdere generaties, meestal uit een familie. Het CDA wil ruimte geven om bij woningen in het buitengebied, maar ook bij woningen in de dorpen aan- en bijgebouwen te plaatsen met de bedoeling hierin ouders of juist kinderen te huisvesten. We willen hiermee nieuwe woonvormen voor de ouder wordende samenleving toestaan. Hiervoor is een soepele vergunning verlening nodig. Voorwaarde is wel dat aan- en bijgebouwen passend zijn in de omgeving.

Grondaankoop voor woningbouw.

De laatste jaren heeft de gemeente geen gronden meer aangekocht voor toekomstige woningbouw. Het CDA vindt dat de gemeente zelf het initiatief moet nemen en niet alles moet overlaten aan de projectontwikkelaars. Daar hoort de aankoop van gronden bij. De gemeente draagt dan zelf het risico, maar kan ook zelf bepalen voor welke doelgroep zij bouwt.

Jongeren, starters en senioren behoren vaak niet tot de doelgroep van projectontwikkelaars. Het CDA vindt het ongewenst wanneer het lang duurt om bouwlocaties te ontwikkelen. (bijvoorbeeld: terrein café De Vries te Zuidwolde, SNS locatie in Ruinen).

4. Economie en werk

Bedrijventerreinen, MKB, ondernemers

Het CDA is trots op de ondernemers, zowel het MKB als de agrarische sector. Voor hen moeten er ook voldoende uitbreidingsmogelijkheden zijn. Wij zien echter dat de bedrijventerreinen in Ruinerwold en Ruinen vol zijn. Het CDA wil graag deze bedrijventerreinen uitbreiden, indien blijkt dat hiervoor voldoende vraag is bij de ondernemers.

In Zuidwolde is het nieuwe bedrijventerrein Zuiderkerkes II bijna vol. Het CDA vindt dat er de komende periode onderzocht moet worden of in de toekomst uitbreiding van het bedrijventerrein in Zuidwolde wenselijk is en welke locaties hiervoor geschikt zouden zijn.

Uitgangspunt is dat bij iedere hoofdkern een bedrijventerrein beschikbaar is voor de regionale (gemeentelijke) bedrijven.

Het CDA heeft een positieve grondhouding ten aanzien van ondernemers. Dit betekent dat het CDA een voorstander is van snelle procedures, het inzetten van de bedrijvencontactfunctionaris en het meewerken aan ruimtelijke plannen.

Glasvezel

De Glasvezel De Wolden BV is bezig om in de gehele gemeente De Wolden glasvezel aan te leggen. Wij hebben jarenlang gepleit voor de aanleg van snel internet en wij ondersteunen dit initiatief van harte. Wij zien het glasvezelnet als een nutsvoorziening. Het is een stuk noodzakelijke infrastructuur voor de bedrijven en inwoners in De Wolden. Door deelname in Glasvezel De Wolden BV is er een blijvende betrokkenheid van de gemeente. Het nieuwe net biedt mogelijkheden voor allerlei nieuwe initiatieven. Het CDA gaat verder innovaties voor het breedbandnetwerk aanjagen. Te denken is aan alarmering voor brandweer en/of ambulancezorg via de particuliere breedbandaansluiting.

Mobiele bereikbaarheid

Qua oppervlakte is gemeente De Wolden een grote gemeente, maar onze gemeente kent het laagste aantal zendmasten in vergelijking met de overige gemeenten in Drenthe. Het CDA wil de mobiele bereikbaarheid en met name het bereik van 112 in de gemeente De Wolden verbeteren. Het gaat ons niet persé om grote zendmasten, maar naar onze mening zouden steunzenders ook kunnen helpen. Met het glasvezelnetwerk dat nu aangelegd wordt is het nog makkelijker om steunzenders te plaatsen. De gemeente moet 'volledig optimaal dekkend' zijn bij incidenten en calamiteiten.

Participatie

Het CDA streeft naar een samenleving waarin iedereen erbij hoort en zijn of haar steentje, binnen de beschikbare mogelijkheden, bijdraagt. Werk is een middel bij uitstek om deel te nemen aan de samenleving en verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leven of het eigen gezin. Het CDA zal daar waar mogelijk de werkgelegenheid bevorderen. Het CDA wil dat mensen, ongeacht leeftijd, herkomst of beperking, als volwaardige burgers kunnen meedoen aan de samenleving, bij voorkeur via een reguliere baan. Wij kijken naar wat mensen wel kunnen en niet naar wat zij niet kunnen. Uitgangspunt voor het CDA is dat de mensen, centraal staan.

Het CDA wil dat de gemeente het goede voorbeeld geeft. Hierbij moet gekeken worden naar functies zowel op kantoor als in de buitendienst.

Het werkvoorzieningschap Alescon voelt steeds meer de effecten van de gestopte instroom in de sociale werkvoorziening. Samen met Alescon zal gekeken moeten worden welke mogelijkheden er zijn om gebruik te maken van de vrijvallende infrastructuur van Alescon. Wij denken aan leer/werk mogelijkheden voor nieuwkomers en mensen met een beperkt arbeidsvermogen.

Recreatie en Toerisme

Het gaat goed met de recreatieve sector in De Wolden, maar om de vaart er in te houden moeten ondernemers en de gemeente blijven vernieuwen.

Het CDA wil een ondersteunende en voorwaarden scheppende rol van de gemeente voor de ondernemers in de sector. Door het inzetten van de toeristische regisseurs en door aan te sluiten bij de gebiedspromotie van Zuidwest Drenthe onder de vlag van Marketing Drenthe wordt dat mogelijk gemaakt. Het organiseren, plegen van acquisitie en het binnenhalen van evenementen is in eerste instantie geen taak van de gemeente.

Het CDA vindt dat recreatie en natuur elkaar kunnen versterken. De ontwikkeling van recreatie aan de randen van natuurgebieden is dan ook een ontwikkeling, die het CDA wil stimuleren. Het CDA heeft een positieve grondhouding ten aanzien van mogelijkheden voor bestaande recreatieondernemers, die willen uitbreiden vanwege economische noodzaak of kwaliteitsverbetering. Verder zetten wij in op optimalisering van het wandel- en het fietsknooppuntennetwerk. Het CDA is voorstander van constructief overleg met ketenpartners zoals Drents Landschap, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten enz..

Recreatieparken

In gemeente De Wolden wordt op diverse recreatieparken onrechtmatig (permanent) gewoond in recreatieverblijven. Deze situatie zorgt voor tegenstrijdige belangen van bewoners, recreanten en eigenaren/verhuurders en onduidelijkheid over de toekomstige functie van het park.

Het toekomstperspectief van alle recreatieparken met vaste verblijven en een recreatieve bestemming in De Wolden zijn met de vitaliteitsscan geïnventariseerd en in kaart gebracht.

Het CDA wil samen met de eigenaren, de provincie en buurgemeenten maatwerkplannen voor toekomstig gebruik ontwikkelen voor de recreatieparken zonder recreatief toekomstperspectief.

5. Sociaal beleid en onderwijs

Cultuur

Mensen genieten van kunst en cultuur. Zij kunnen zich erin uiten of ervan genieten als bezoeker, toeschouwer of toehoorder en het verbindt mensen met elkaar. Musea en monumenten hebben een belangrijke functie als geheugen van onze samenleving. Het CDA vindt kunst en cultuur dan ook van wezenlijk belang. De gemeente is voorwaarden scheppend voor kunst en cultuur. Kunst en cultuur worden gedragen door vele organisaties, zoals muziek- en zangverenigingen, toneelverenigingen, bibliotheek, musea, het Cultureel Platform en de historische kringen. Het CDA vindt een goed contact met deze organisaties belangrijk. Waar mogelijk faciliteert de gemeente.

Dorpsvoorzieningen behouden.

Voor het CDA is het uitgangspunt dat de huidige dorpsvoorzieningen, die er zijn zoals dorpshuizen, sportvoorzieningen en bibliotheken behouden blijven. Het CDA wil het beheer van de voorzieningen aan verenigingen of stichtingen overdragen, waarbij de financiële middelen van de gemeente worden overgedragen. Het CDA gaat uit van de kracht van de samenleving en dat mensen zorg hebben voor elkaar en iets voor elkaar willen betekenen.

Bibliotheken zijn belangrijk voor de leefbaarheid in de dorpen, bestrijding van laaggeletterdheid en als plek van ontmoeting. De komende jaren moet gekeken worden op welke wijze de bibliotheken zich in scholen en/of dorpshuizen kunnen vestigen, waarbij multifunctionele accommodaties ontstaan. Het CDA kiest voor duurzame oplossingen, die toekomstbestendig zijn.

Het CDA wil dat er een evaluatie komt over de inzet van de multifunctionele ruimten binnen de Brede Scholen, die in onze gemeente staan.

Eenzaamheid

Eenzaamheid is een groot probleem in onze samenleving. Het komt in alle leeftijdscategorieën voor, maar vooral onze ouderen zijn een kwetsbare groep. Door hun afnemende gezondheid en mobiliteit en het wegvallen van een partner of leeftijdsgenoten, raken ouderen geïsoleerd en ligt eenzaamheid op de loer. De zorg en aandacht voor onze ouderen is een verantwoordelijkheid van ons allemaal, van familie, burens, kennissen en verenigingen. Het CDA wil een aanpak van de eenzaamheid, waarbij ouderen die in een isolement dreigen te raken regelmatig worden bezocht. Goede ouderenzorg is voor ons een kwestie van beschaving. Het gaat om liefdevolle en waardevolle zorg, die veelal op kleine schaal kan worden georganiseerd, bijvoorbeeld samen ontbijten of lunchen.

Jeugdzorg, de jeugd is onze toekomst

Het CDA zet in op integrale jeugdzorg en samenwerking op alle aspecten om jongeren daar waar nodig te ondersteunen. We zetten in op voorkomen van problemen bij jongeren onder meer via het jongerenwerk. Het CDA wil af van het beeld dat alcohol en drugs niet gevaarlijk zijn. Op voorlichting tegen deze gevaarlijke middelen moet daarom stevig worden ingezet. Ook wil het CDA inzetten op voorlichting tegen gevaren van internet en social media, speciaal voor scholieren.

Onderwijs

Niet de overheid, maar de ouders zelf kiezen het type onderwijs voor hun kinderen. De vrijheid van onderwijs geeft ouders de vrijheid om die school te kiezen of te stichten die past bij hun opvoeding, hun idee over onderwijs of hun levensbeschouwelijke overtuiging. Veel ouders kiezen dan ook bewust voor het bijzonder onderwijs.

Conform de prognose zal het aantal leerlingen de komende jaren verder dalen. Het CDA wil kleine scholen zo mogelijk handhaven, zolang dit niet ten koste gaat van de kwaliteit. Er moet gezocht worden naar een passende andere functie voor de leegstaande lokalen binnen een school.

Bij passend onderwijs moet het gaan over de belangen van het kind. Minder bureaucratie en maatwerk per kind. Het kind staat centraal.

Kinderopvang, VVE en peuterspeelzaalwerk.

VVE is onderwijs voor peuters en kleuters met een taalachterstand of met een achterstand op een ander ontwikkelingsgebied. VVE staat voor Voorschoolse – en Vroegschoolse Educatie. Het CDA vindt het van groot belang dat problemen op het gebied van opvoeden en opgroeien in een zo vroeg mogelijk stadium worden gesignaleerd en adequaat worden opgepakt. Daarmee wordt niet alleen het geluk van kinderen bevorderd, maar worden tevens de kosten voor gespecialiseerde hulpverlening teruggedrongen.

Minimabeleid

Het CDA staat er voor dat we de meest kwetsbaren in de samenleving willen helpen om hun maatschappelijk en financiële positie te verbeteren. Preventief beleid is dan zeer belangrijk. Het zelfstandig voorzien in eigen inkomen is de stip op de horizon waarnaar gewerkt moet worden. Ondersteunen ja; pampereen nee.

Van de mensen, die vanuit de bijstand (parttime) werk vinden gaat 40 % er financieel niet op vooruit. Het CDA vindt dat er ook financieel een stimulans moet zijn om te gaan werken. Mensen moeten netto altijd meer overhouden dan wanneer ze niet werken. Het CDA wil dat de mogelijkheden, die hiervoor zijn, benut worden.

Sociaal ombudsvrouw

De functie van sociale ombudsvrouw moet behouden blijven. Zij is een onafhankelijk aanspreekpunt voor klachten over inhoud en gedrag/bejegening rondom de Wmo, de Participatiewet en de Jeugdwet.

Sport

Daar waar mogelijk sportaccommodaties privatiseren en overdragen aan de verenigingen met de huidige beheerbudgetten die de gemeente nu voor de uitvoering nodig heeft. Daarmee wordt de verantwoordelijkheid dicht bij de inwoners gelegd en de ambtelijke organisatie kan met minder personeel toe.

De sporthal en gymzaal in Zuidwolde zijn toe aan renovatie/vervanging. Het CDA wil graag een duurzame oplossing. Door in gesprek te gaan met de huidige en de toekomstige gebruikers over eventuele vormen van samenwerking en hun wensen, kan er gekeken worden of er draagvlak is om te komen tot de realisatie van een multifunctionele accommodatie

De sportfunctionarissen maken een verbinding tussen scholen en sportverenigingen. Hierdoor willen we de kwaliteit en de mogelijkheden van het sport- en beweegaanbod vergroten. De activiteiten vinden zowel op school als bij de sportvereniging plaats.

Zorg,

Voor het CDA is het uitgangspunt dat iedereen zo zelfstandig mogelijk kan wonen en actief kan deelnemen aan de samenleving. Als dit uitgangspunt in de knel komt wil het CDA dat de degene, die zorg nodig heeft, snel maatwerk krijgt. De mens staat centraal en het gedrag en bejegening van de organisatie moet hierop afgestemd zijn. Respectvol en een positieve grondhouding. De eigen bijdrage mag nooit zo hoog zijn dat zorgmijdend gedrag optreedt. Voor die situaties moet specifieke aandacht zijn.

Inwoners waar het niet goed mee gaat, bijvoorbeeld door opvoedkundige of psychische problemen, moeten worden ondersteund. Daarom is signalering en hulpverlening in de wijk en de rol van sociale wijkteams, dicht bij de bewoners, belangrijk. Het CDA wil de samenwerking tussen verschillende organisaties bevorderen, zodat de zorgvraag vroegtijdig wordt gesignaleerd.

Er moet voldoende en goede opvang zijn voor deze kwetsbare jongeren en volwassenen.

Het CDA maakt zich sterk voor preventie zodat mensen zo lang mogelijk gezond blijven.

Daarnaast wil het CDA waarborgen, dat al onze openbare gebouwen voor iedereen toegankelijk zijn, ook als je minder goed ter been bent.

- **Aandacht voor vrijwilligers en ondersteuning van mantelzorg**

Onze vrijwilligers en mantelzorgers zijn van onschatbare waarde. Door de toenemende vergrijzing neemt de vraag nog steeds toe. Een goede afstemming tussen professionals, mantelzorgers, vrijwilligers en zorgvrager is van groot belang. Het CDA wil onze vrijwilligers en mantelzorgers zo veel mogelijk ondersteunen. Bij veel mantelzorgers zijn de mogelijkheden van respijtzorg onbekend. Respijtzorg is bedoeld om mantelzorgers te ontlasten. Het CDA wil zich er voor inzetten dat respijtzorg meer aandacht krijgt.

- **Voldoende aanbod van zorgcentra.**

Om langer zelfstandig thuis wonen mogelijk te maken, wil het CDA inzetten op een afgestemd aanbod van woon-, welzijns- en zorgvoorzieningen in de grotere kernen Zuidwolde, Koekange, Ruinen, Ruinerwold en de Wijk. Daarbij spelen de zorgcentra in die kernen een belangrijke rol. De zorgcentra in Ruinerwold en de Wijk ('t Vonder en Dunninghe) voldoen nog niet aan de huidige standaarden. Het CDA verwacht dat zorgaanbieder Noorderboog zich gaat inspannen om ook deze zorgcentra binnen afzienbare tijd (twee jaar) te moderniseren. Wanneer dit uitblijft, dan kan er gekeken worden of andere aanbieders geïnteresseerd zijn.

- **Voldoende locaties voor kort durende zorgopnames (time-out voorziening).**

Ziekenhuizen bepalen onder andere in verband met de kosten een steeds snellere terugkeer van de patiënt naar de thuissituatie. Een goed vangnet voor de kwetsbare patiënt is volgens het CDA daarbij nodig. De huisarts kent zijn patiënten en haar gezinsomstandigheden en moet om die reden direct en zonder bureaucratische indicatiestellingen een patiënt kortdurend in een time-outvoorziening kunnen plaatsen.

- **Innovatie in de zorg.**

Er kan in de zorg meer vraaggestuurd gewerkt worden. Uitgangspunt moet zijn wat heeft een zorgbehoevende, mantelzorger of vrijwilliger nodig om het vol te kunnen houden? Onderzoek dit en durf te innoveren!

6. Dienstverlening

De Wolden blijft zelfstandig.

In 2015 zijn de ambtelijke organisaties van De Wolden en Hoogeveen samengevoegd. Voor het CDA is dat geen reden om het bestuur van de gemeenten dan ook maar samen te voegen. Het CDA vindt dat het bestuur van de gemeente dicht bij de inwoners, organisaties en verenigingen moet staan.

Daarom wil het CDA dat De Wolden een zelfstandige gemeente blijft.

Faciliteren/ voorwaarde scheppend

Het CDA gaat uit van een positieve grondhouding, een houding van ja, het kan, mits, in plaats van nee, tenzij. Er moet continu aandacht zijn voor servicegerichtheid richting inwoners en ondernemers. Bij de medewerkers staat een houding van meedenken met de bewoners/aanvragers centraal. Wij gaan uit van een pro-actieve houding van de gemeentelijke medewerkers.

Gemeentelijke diensten

Het CDA streeft naar een nog betere dienstverlening van de gemeente aan onze inwoners. Met dienstverlening bedoelen wij het opvragen van informatie, het maken van een afspraak of het afnemen van een product of dienst (bijvoorbeeld een paspoort). Het CDA wil dit soort contacten zoveel mogelijk digitaal afhandelen. Daarnaast moet het mogelijk zijn dat vergunningen, paspoort en rijbewijs thuis bezorgd worden.

Het CDA wil een goede gemeentelijke website, waar inwoners en ondernemers makkelijk en snel de juiste informatie kunnen vinden. Daarnaast streeft het CDA naar het gebruik van mijnoverheid.nl en het gebruik van pushberichten. Een pushbericht is een melding, afgestemd op de gebruiker, die wordt getoond op een smartphone of tablet, meestal vanuit een mobiele app.

Er wordt steeds meer flexibiliteit van dienstverleners gevraagd. Het CDA is van mening dat met de huidige openingstijden van de gemeentewinkel en de vakafdelingen de gemeente hierin te kort schiet. De openingstijden moeten aansluiten op de wensen van de inwoners.

Initiatiefrijk De Wolden.

De inwoners van De Wolden zijn ondernemend. Ze namen de afgelopen vier jaar vele initiatieven om hun woon- en leefomgeving te verbeteren. De gemeente ondersteunde inwoners daarbij door 1,5 miljoen euro beschikbaar te stellen.

Het CDA wil deze subsidieregeling graag structureel maken en in de begroting van elk jaar opnemen. Wel moeten er per initiatief duidelijke afspraken komen wie waarvoor (bijvoorbeeld onderhoud van een aangelegd fietspad) verantwoordelijk is.

7. Financiën

Financieel gezond

Onze gemeente is financieel gezond. Het eigen vermogen bedraagt eind boekjaar 2016 60 % van het balanstotaal. Dit betekent, dat onze bezittingen met 40 % vreemd vermogen zijn gefinancierd. Om toekomstige risico's te beperken is het CDA van mening dat de financiering met vreemd vermogen tot 50 % beperkt moet blijven.

Woonlasten zo laag mogelijk houden

Het CDA wil de woonlasten voor onze inwoners zo laag mogelijk houden. De woonlasten in onze gemeente zijn hoger dan het gemiddelde van alle Drentse gemeenten. De Wolden staat over 2016 qua hoogte van de woonlasten op plaats 5 (van de 12 gemeenten) De Wolden heeft een hoog voorzieningen niveau dat vergelijkbaar is met andere Drentse gemeenten. Het CDA is van mening, dat woonlasten in de pas moeten lopen met die van het gemiddelde van de andere Drentse gemeenten.

Grondbedrijf

In het CDA programma is opgenomen, dat De Wolden voor kleinere woningbouwprojecten weer eigen risico drager moet worden. De reden waarom wij hiervoor kiezen kunt u lezen op pagina 8 van dit verkiezingsprogramma (Grondaankoop voor woningbouw). Projectontwikkeling betekent ook dat er meer risico gelopen wordt. Dit kan uiteraard positief en negatief zijn. Tot op heden is het positief resultaat van het grondbedrijf overgeboekt naar het eigen vermogen van onze gemeente. Wij zijn van mening, dat winsten binnen het grondbedrijf moeten blijven. Het grondbedrijf moet ingezet worden om de woonbehoeften van onze (toekomstige) inwoners te realiseren.

Vervangingsinvesteringen

Het CDA pleit voor behoud van de huidige voorzieningen. In de komende raadsperiode zal er besloten moeten worden om de sporthal in Zuidwolde te renoveren dan wel compleet te vervangen. Dit laatste mogelijk in combinatie van vervanging van het dorps huis. Het CDA heeft meerdere keren aangegeven dat in de begroting geen geld is opgenomen voor vervanging van sporthallen en dorps huizen. Bij de vervanging van de sporthal in Zuidwolde wordt dit nu pijnlijk duidelijk. Het CDA wil dat er geld in de begroting wordt opgenomen om toekomstige vervanging van sporthallen en dorps huizen ook in de andere kernen mogelijk te maken.

Initiatiefrijk De Wolden

Het programma initiatief rijk De Wolden is zeer succesvol. Echter het programma is tot op heden gefinancierd uit rekeningoverschotten. Het CDA wil de subsidieregeling continueren en hiervoor elk jaar (structureel) extra geld vrijmaken in de begroting. Het opnemen van extra geld in de begroting zal gedekt moeten worden. Het CDA vindt dat dit gevonden kan worden door scherper te begroten. De afgelopen 10 jaar is er gemiddeld een rekeningoverschot geweest van 1,5 miljoen euro per jaar. Dit geeft aan, dat er onvoldoende scherp is begroot. In de afgelopen 10 jaar is er nog nooit een jaar afgesloten met een tekort.

8. Slotwoord

In dit verkiezingsprogramma “Wat je kiest doet er toe” hebben wij onze ambitie voor de raadsperiode 2018 – 2022 verwoord.

Het CDA is een open christendemocratische volkspartij. Wij kiezen ervoor om de gemeenschap centraal te stellen. De betrokkenheid van mensen bij hun dorp, hun familie, hun gezin, hun school, hun wijk, hun kerk, hun bedrijf of hun sportvereniging. Dat is het ware draagvlak voor het leven in een stad of dorp. Wij gaan uit van een christendemocratische visie op mens en maatschappij en vragen blijvend aandacht voor waarden en normen, die de basis vormen voor een waarde(n)volle samenleving waarin iedereen zich veilig voelt.

Voorafgaand en tijdens het opstellen van het verkiezingsprogramma hebben wij diverse mensen, benaderd met vragen welke zaken zij belangrijk vonden voor het verkiezingsprogramma. Diegenen die hieraan meegewerkt hebben willen wij hierbij nogmaals bedanken. Ook als zij hun bijdrage niet direct in de tekst terugvinden; de suggesties en kanttekeningen zullen de komende periode in ons beleid worden meegewogen.

Het CDA blijft openstaan voor vragen, opmerkingen en ideeën; u bent dan ook meer dan welkom om contact met ons op te nemen of u bij ons aan te sluiten.

We vertrouwen op uw betrokkenheid en inzet voor de samenleving en hopen ook op uw stem en steun te mogen rekenen.